

NEAIZSTĀJAMĀIS CĪNĪTĀJS

Piemīņas vārdi Jūlijam Kadelim

Jūlija Kadeļa pārgrā aiziesana pieder skaudrajām likteņa netaisnībām, kas šai pasaulē laiku pa laikam jāpiedzīvo. Viņš pierādīja, ko iespējams panākt, lai ar latviešu tautas tragēdiju rietumu pasaule nodarbotos nevis kā ar noklusējamu neērtību, bet kā ar dzīvu problēmu, kas prasa steidzamu rīcību. Vēl bija vadzīgi daži darba gadi, lai šī iecere būtu īstenota līdz galam, diemžēl veiksmīgais darba virs tika priekšlaicīgi atrauts no saviem pienākumiem.

Jūlijs Kadelis savā piecus gadus ilgajā PBLA Informācijas biroja vadītāja darbā panāca divas lietas: 1.) padarīja Latvijas jautājumu aktuālu, atklājot tagadīgus, patlaban notiekošus okupētās Latvijas dzīves faktus, kurus, rietumu prese bija ieinteresēta ziņot; 2.) ieguva rietumu preses uzticību un panāca PBLA Informācijas birojam atzītas preses aģentūras stāvokli.

Mums visiem zināms, ka Latvija ir iekļauta policijas valsts režīmā, kura

Londonas Avīze 21.02.1986

intereses ir patiesību nevis atklāt, bet pielāgot to saviem. Politiskajiem mērķiem, faktus noklusējot, sagrozot vai apgalvojot kailu nepatiesību. Šādos apstākļos aktuālu notikumu atklāšana ir ļoti grūta, un Jūlijs Kadelis vēl īpaši izvēlējās vissaurākos ceļus, lai iegūtu tikai drošus faktus un lai vēlāk nebūtu jāpiedzīvo, ka sniegtās ziņas izrādījās nedibinātas. Rietumu žurnālisti un ziņu aģentūras drīz pamanīja, ka uz Jūlija Kadeļa sniegtajiem materiāliem var pajauties un tos labprāt izmantoja. Kļūmes viņam negadījās, jo viņš ziņoja tikai to, kas bija nepārprotami apstiprināts. Viņa ziņu vākšanas metode neprasija arī liekus cilvēku pārbaudījumus vai upurus.

Varētu likties, ka iegūstot rīcībā ziņas par pārbaudītiem aktuāliem Latvijas notikumiem, nevarētu būt grūtību tās izvietot rietumu presē. Tik vienkāršs tomēr šis darbs nav, jo aktuāla ziņa vēl vienmēr paliek nedzīva, kamēr nerodas žurnālists, kas prot to izgaismot dzīvā tagadnes kopsakarā un politiskā aktualitātē. Jūlijs Kadelis tāpēc meklēja izcilus rietumu žurnālistus un veidoja, audzināja viņus par iejutīgiem Baltijas likteņu sapratējiem un izgaismotājiem. Šajā uzdevumā viņš ieguldīja lielu laiku un daudz enerģijas, bet viņa panākumi bija spoži. Viņš arī pienācīgi prata sargāt savu nūbu rezultātus. Izkodamies, lai

apsaubāmas ziņas. Strādājot ar šādu enerģiju un reizē ar piesardzību, panākumi bija tādi, ka Jūlija Kadeļa ziņojumus bieži atreferēja visi lielākie Eiropas laikraksti. Bet izcili notikumu gadījumos, kā 1985. gada vasarā Baltiešu tribunāla un Brīvības kuģa laikā atsauca vairāk par tūkstoti laikrakstu un ziņu aģentūru visā pasaulē.

Jūlijs Kadelis bija dzimis Rīgā, 1934. gada 28. februārī Latvijas brīvības cīnītāja ģimenē. Viņa tēvu, Lāčplēša kara ordeņa kavalieri, aizveda padomju režīms. 1944. gadā Jūlijs nonāca trimdā Vācijā un 1955. gadā beidza Augstardorfas Latviešu ģimnaziju. Gadu vēlāk viņš kļuva par Eiropas latviešu jaunatnes apvienības priekšsēdi, un viņa vadības laikā (1956.-1958.) apvienības kongress pieņēma Etlingenas rezolūciju, kas vēl tagad nosprauž šīs organizācijas pienākumus Latvijas brīvības cīņos.

1979. gadā Jūlijs Kadelis izbeidza labi algotu darbu lielajā Boša firmā Karlsruē un saistījās ar viena gada līgumu PBLA Informācijas biroja vadībā. Jau 1980. gadā Madrides konferencē, kārtojot preses informēšanu, viņš parādīja savu organizētāja veiksmi un plānotāja vērienu. Savu darba gaitu viņš nobeidza ar pienākumu, kas viņam bija vistuvāks, pāris dienas pirms nāves izsūtīdams latviešu laikrakstiem aicinājumu palīdzēt vajātajiem latviešiem okupētajā tēvzemē.

Aizgājējs piederēja vīriem, kas darbā ne tikai dzīvo un aug, bet arī deg, lai šis ziedošanās spožums sildītu, gaismotu apkārtni un mudinātu sekotājus.

J.A.

PBLA Informācijas biroja vadītāja **Jūlija Kadeļa** izvadīšana pēdējā gaitā Minsterē 7. februārī. Atvadu vārdus saka PBLA priekšsēdis Dr. O. Pavlovskis. Foto A. Spoģis

Nodibināts Jūlija Kadeļa stipendiju fonds Ar ziedojumiem pieminēsim izcilo PBLA darbinieku

LAK EC prezidijs, izpildot 1986. gada LAK EC sesijas lēmumu, š.g. februāra sēdē pieņēma Jūlija Kadeļa stipendiju fonda vadlīnijas un izraudzīja fonda komisiju. Fonds nodibināts, lai godinātu Jūlija Kadeļa mūža darbu latviešu tautas un Latvijas valsts brīvības un neatkarības atjaunošanā.

Fonda uzdevums un mērķis ir, pirmkārt, rūpēties par līdzekļu sagādi materiālam atbalstam tiem latviešu jauniešiem, kas vēlas papildināt savas zināšanas latviešu sabiedrisko un nacionāli politisko zinātņu laukā, un, otrkārt, rūpēties par sagādāto līdzekļu taisnīgu sadali, piešķirot vai nu Jūlija Kadeļa fonda stipendijas vai vienreizējus pabalstus, vadoties no stipendiju vai pabalstu pieprasītāju latviskajām zināšanām, izteikto gribu darboties latviešu sabiedriskajā un politiskajā dzīvē.

Uz LAK EC prezidija aicinājumu fonda komisijas pienākumus pildīs Ādolfs Sīlis, **Guntis Priedītis** un Māris

Slokenbergs, pārstāvēt tātad trīs "lielās" Eiropas zemes. Visi trīs komisijas locekļi ir Jūlija Kadeļa līdzgaitnieki jau no piecdesmito gadu sākuma, kad Jūlijs sāka darboties ELJĀ.

Viens no lielākiem ELJA's kongresiem notika Etlingenā 1957. gadā, kad Jūlijs Kadelis bija priekšsēdis. Tur pieņēma pazīstamo Etlingenas deklarāciju. Šīs deklarācijas mērķus ik gadus atkārtot ELJA's un citu jaunatnes apvienību, kā arī Vispasaules Jaunatnes kongresos.

Komisija aicina Jūlija līdzgaitniekus kā no ELJA's, tā no pēdējiem PBLA laikiem ziedot savu ārtavu viņa vārdā nosauktajam stipendiju fondam.

Anglijā čeki sūtami Ādolfam Sīlim Straumēnos. Vācijā: kontā P. J. Apinis wegen J. Kadelis, Commerzbank Leverkusen, Konto-Nr. 4435962 90 (BLZ 375 400 50). Zviedrijā nauda iemaksājama ZLCP pasta žiro kontā nr. 51587-4.

Fonda komisija